

RADNIČNÉ NOVINY

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

09

Ročník XX.
september
2026

V NEMOCNIČNÝCH DVOJČKÁCH VZNIKNÚ NÁJOMNÉ BYTY AJ ZÁZEMIE PRE LEKÁRSKU FAKULTU

Strana 4 - 6

INFORMUJEME

Na obnovu Jelšového hájika, Magurskej
a Krivánskej získalo mesto 4 milióny eur.

Strana 7

KOMUNÁLNE VOĽBY

Prinášame volebný manuál aj kompletný
zoznam kandidátov.

Strana 8 - 9

DOPRAVA

Vozový park MHD doplní sedem nových
trolejbusov.

Strana 10

Nájomné byty na Ďumbierskej ulici sa posúvajú do realizácie

Výstavba nájomných bytov na Ďumbierskej ulici je opäť o krok bližšie k realizácii. Vysúťažený zhotoviteľ si koncom augusta prevzal stavenisko a začal s prípravnými prácami. Po vytyčení inžinierskych sietí na mestskom pozemku, ktorý sa nachádza vedľa Slovenskej akadémie vied v Starej Sásovej, sa koncom septembra naplno rozbehnú aj stavebné práce. Štvorpodlažný bytový dom by mal byť postavený do februára 2028.

Na tomto mieste vyrastie štvorpodlažná bytovka

Mesto Banská Bystrica má už niekoľko rokov pripravený projekt výstavby nájomných bytov na Ďumbierskej ulici na sídlisku Rudlová-Sásová, na ktoré má vydané právoplatné stavebné povolenie a vyčlenené potrebné financie. Výstavba bytových jednotiek bola plánovaná už v roku 2022. V opakovaných verejných obstarávaníach na zhotoviteľa však sumy výrazne prekračovali predpokladanú hodnotu zákazky a nikdy neboli dosiahnuté také ceny, aby mohlo mesto požiadať o dotáciu a o financie zo Štátneho fondu rozvoja bývania.

„Dôvodom bol nárast cien práve tých materiálov, ktoré sa pred niekoľkými rokmi pri projektovaní zdali byť cenovo výhodné. Preto sme pristúpili k prepracovaniu projektu a úprave použitých materiálov a konštrukčných systémov tak, aby bolo možné nájsť zhotoviteľa, ktorý dokáže bytové jednotky postaviť za požadovanú cenu,“ objasňuje Martin Lakanda, vedúci odboru rozvojových aktivít mesta.

Samospráva vysúťažila projekčnú firmu, ktorá projekt výstavby nájomných bytov prepracovala. Následne bolo vyhlásené nové verejné obstarávanie, do ktorého sa zapojilo šesť uchádzačov. Víťaz verejného obstarávania, spoločnosť P.S. in, a.s., má s výstavbou bytových domov dostatočné skúsenosti. Zhotoviteľ počas nasledujúcich mesiacov zabezpečí realizáciu štvorpodlažného bytového domu s výťahom a 23 bytovými jednotkami.

„Začíname prípravnými prácami, teda vytyčením inžinierskych sietí, zriadením staveniska, výkopovými prácami. Na jeseň môže začať samotná stavba. Od tejto chvíle by celá výstavba mala trvať 18 mesiacov. Mesto chceme poďakovať za prejavenu dôveru a obyvateľom za trpezlivosť počas realizácie,“ uviedol pri preberaní staveniska zástupca spoločnosti P.S. in, a.s. Marián Albert.

Mesto má na výstavbu nájomných bytov v rozpočte vyčlenených 2,6 milióna eur, no plánuje projekt financovať s využitím eurofondov v rámci alokácie integrovanej územ-

nej stratégie s osemprecentným spolufinancovaním samosprávy. Vysúťažená cena predstavuje 2 625 390 eur. „Cesta k výstavbe nájomných bytov na Ďumbierskej ulici nebola jednoduchá, o to viac ma teší, že sa nám dnes podarilo nájsť riešenie a môžeme začať s ich realizáciou. Byty budú pozostávať z obývacej izby, kuchyne, spálne, hygienického zázemia a loggie. Jeden byt bude kompletné bezbariérový. Súčasťou projektu je aj úprava okolitého prostredia, parkovacie miesta, ako aj obnova autobusovej zastávky Ďumbierska ZŠ. Verím, že týmto krokom postupne pomôžeme ďalším ľuďom, ktorí na dostupné bývanie v našom meste čakajú,“ hovorí primátor Ján Nosko.

Z hľadiska dopytu po nájomných bytoch pracuje mesto aj na príprave výstavby nájomných bytov na ulici Hlboká, na ktoré bude v jesenných mesiacoch spracovaná architektonická štúdia.

Z. Marhefková

Gratulujeme výhercom a súťažíme ďalej

V poslednom čísle Radničných novín ste mali možnosť zapojiť sa do súťaže o zaujímavé ceny. Stačilo odpovedať na súťažnú otázku: Na tému akého tradičného remesla sa zameriava tohtoročný Radvanský jarmok? Správna odpoveď bola na tému sklárstva. Výhercami sú pani Katarína Brynychová a pán Andrej Chmelík.

Teší nás veľký čitateľský záujem o súťaž v Radničných novinách a srdečne gratulujeme výhercom. Ceny si môžu vyzdvihnúť na mestskom úrade (prihláste sa v Klientskom centre). V súťažení pokračujeme a opäť hráme o balíček prezentačných predmetov mesta Banská Bystrica. Tento mesiac sa pýtame:

Na akú nemocnicu sa má transformovať Rooseveltova nemocnica v Banskej Bystrici?

- A) Vojenskú nemocnicu
- B) Všeobecnú nemocnicu
- C) Univerzitnú nemocnicu

Odpovede nám môžete poslať do 6. októbra 2026 na adresu Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo na e-mail sutaz.radnicne-noviny@banskabystrica.sk, predmet správy: súťaž. Mená víťazov zverejníme v októbrom vydaní Radničných novín.

red.

Otázka pre čitateľov

Informácie z mestského úradu

Zhotoviteľ si už prevzal stavenisko

Foto: MsÚ BB

01. Začala sa výstavba chodníka v Kostiviarskej

V Kostiviarskej sa začala výstavba takmer polkilometrového chodníka, ktorý prepojí mestské časti Karlovo, Kostiviarska a Jakub. Stavebná firma už prevzala stavenisko.

Nový chodník spolu s novými autobusovými zastávkami povedie od Karlova pozdĺž hlavnej cesty na ľavej strane a od Jelšovej ulice smerom na Jakub na pravej strane. Súčasťou projektu je aj samostatná lávka pre peších ponad potok Bystrica, ktorá umožní bezpečný pohyb chodcov aj v prípade rekonštrukcie cestného mosta.

Výstavba chodníka bude financovaná zo získaných eurofondov vo výške približne 661-tisíc eur. Cieľom projektu je vytvoriť bezpečné pešie prepojenie medzi jednotlivými mestskými časťami a odstrániť potrebu pohybu chodcov po vozovke.

02. Stretnutie pracovných skupín k návrhu Akčného plánu na rok 2027

Odbor sociálnych vecí MsÚ pozýva na stretnutie pracovných skupín v rámci Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Banská Bystrica na roky 2021-2027, ktorého hlavnou témou bude prerokovanie a schválenie návrhu Akčného plánu na rok 2027. Dňa 22. 9. 2026 sa uskutočnia stretnutia pracovných skupín na Mestskom úrade Banská Bystrica v zasadacej miestnosti č. 290.

Podľa harmonogramu stretnutí sú vyhradené nasledujúce časy: 10:00 – 11:15 hod. – seniori a osoby so zdravotným znevýhodnením, 11:30 – 12:30 hod. – rodina, deti a mládež, 13:00 – 14:00 hod. – osoby žijúce v MRK a osoby v nepriaznivých situáciách.

03. Polícia vystríha pred podvodníkmi

Polícia SR upozorňuje na podvodníkov, ktorí sa vydávajú za policajtov a zameriavajú sa najmä na seniorov. Prípady sa objavili v južných okresoch Slovenska, rozšíriť sa však môžu kdekoľvek. Telefonicky zisťujú, či majú seniori doma peniaze alebo cennosti, a pod zámienkou ich ochrany ich žiadajú zabaliť a nechať na verejne prístupnom mieste. Polícia radí hovor ihneď ukončiť, nič neodovzďávať, kontaktovať blízkeho človeka a totožnosť osoby, ktorá sa vydáva za policajta či inú autoritu, si vždy overiť.

04. Hľadáme kolegov

Mesto Banská Bystrica pravidelne rozširuje svoj tím o nových kolegov a kolegyné, ktorí chcú svoju prácu venovať službe mestu a jeho obyvateľom. Ak sa práve obzeráte po novej pracovnej príležitosti vy alebo niekto z vašich blízkych, možno je ten správny čas pridať sa k nám. Voľné pracovné miesta sa pritom netýkajú len Mestského úradu, ale aj organizácií a zariadení, ktoré mesto zriaďuje a ktoré zabezpečujú množstvo služieb pre verejnosť.

Podrobné informácie o aktuálne voľných pracovných miestach, požiadavkách na uchádzačov, termínoch podania prihlášok, pracovných podmienkach či benefitoch sú dostupné na webe <https://www.banskabystrica.sk/oznamy-mesta/kategorie-oznamov-mesta/zamestnanie-v-samosprave/> alebo po načítaní priloženého QR kódu.

05. Do konca septembra môžete zapojiť svoj projekt do participatívneho rozpočtu

Stále máte čas zapojiť sa do participatívneho rozpočtu a premeniť svoj nápad na konkrétny projekt. Na realizáciu projektov, o ktorých napokon rozhodne verejnosť, mesto aj tento rok tento rok vyčlenilo 40-tisíc eur, pričom jeden projekt môže získať podporu až do výšky 10-tisíc eur. Návrh môže podať Banskobystričan starší ako 15 rokov, človek, ktorý v našom meste študuje, ale aj občianske združenie pôsobiace v Banskej Bystrici. Projekt by mal

službiť verejnosti, byť nekomerčný a priniesť niečo užitočné pre ľudí či ich okolie. Svoje nápady môžete prihlasovať do 30. septembra 2026 elektronicky prostredníctvom platformy DECIDIM. Možno práve váš nápad bude ďalším z projektov, ktoré sa vďaka participatívnejmu rozpočtu podarí v Banskej Bystrici zrealizovať. V minulosti takto vznikli napríklad Laskomerské singletraily, Relax zóna na Fončorde, parkourové ihrisko na Severnej či Radvanská záhrada. Všetky potrebné informácie o aktuálnom ročníku sú zverejnené na stránke mesta.

Viacere zmeny v cestovných poriadkoch sa dotknú aj Banskej Bystrice

Foto: MsÚ BB

06. Vylepšené spojenia v prímestskej doprave

V Banskobystrickom kraji platia od 1. septembra viaceré zmeny v regionálnej autobusovej doprave. Informuje o tom Integrovaný dopravný systém BBSK. Úpravy v cestovných poriadkoch prinášajú nové večerné spojenia, lepšie nadväznosti na vlaky, kvalitnejšiu obsluhu nemocníc, priemyselných parkov či škôl. Zmeny sa dotknú aj dopravy z a do Banskej Bystrice.

Medzi novinky patrí napríklad posilnenie dopravy v severnej časti okresu Banská Bystrica. V obciach Harmanec a Dolný Harmanec bude zavedená intervalová doprava, vďaka čomu získajú obyvatelia počas rannej aj popoludňajšej špičky hodinové spojenie s krajským mestom. Prehľadnejšie cestovanie čaká aj obyvateľov a návštevníkov Starých Hôr a Tureckej. Odchody autobusov z Banskej Bystrice budú po novom zjednotené, čo zjednoduší orientáciu v cestovných poriadkoch. Pribudnú aj každodenné večerné spojenia medzi Banskou Bystricou a Ružomberkom. Autobus z Banskej Bystrice bude odchádzať o 19:35 a v Ružomberku nadviaže na vlakové spojenia smerom do Košíc a Žiliny aj na autobusy smerujúce na Dolný Kubín. V opačnom smere pribudne nový večerný spoj po 21. hodine s nadväznosťou na prichádzajúce vlaky a autobusy. Na základe požiadaviek samospráv vznikne aj nový večerný spoj o 21:25 z Banskej Bystrice cez Tureckú na Donovaly. Viac informácií a kompletné cestovné poriadky nájdete na webe <https://idsbbsk.sk/>.

stranu redakčne zostavila B. Károlyová

Nemocničné dvojčky sa nezbúrajú, vzniknúť v nich majú nájomné byty aj zázemie pre lekársku fakultu

Mesto Banská Bystrica, Ministerstvo zdravotníctva SR a Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica podpísali memorandum o dlhodobej spolupráci, ktorá výrazne presahuje samotnú výstavbu novej nemocnice v Banskej Bystrici. Významnou súčasťou spoločnej vízie je aj vytvorenie podmienok pre vznik lekárskej fakulty či budúce využitie súčasných nemocničných objektov, ktoré by po sprevádzkovaní novej nemocnice mohli dostať nové funkcie vrátane dostupného nájomného bývania.

Memorandum podpísali minister zdravotníctva SR Kamil Šaško, primátor mesta Banská Bystrica Ján Nosko, riaditeľka FNŠP F. D. Roosevelta Miriam Lapuníková a projektový riaditeľ nemocnice Tomáš Rusíňák. Partneri podpisom deklarovali spoluprácu, ktorá vytvára rámec pre spoločný rozvoj zdravotníctva, vzdelávania, výskumu a inovácií, ale aj rozvoj okolia nemocnice a budúcnosť súčasného nemocničného areálu.

„Stavba novej nemocnice v Banskej Bystrici je jednou z najvýznamnejších investícií štátu do zdravotníctva. Sme hrdí, že spolu s mestom a vedením nemocnice prinášame komplexnú víziu. Nemocnica nebude len špičkovým patientským centrom, ale stane sa jadrom inovácií, vzdelávania a nového rozvoja stredného Slovenska,“ zdôraznil pri podpise memoranda minister zdravotníctva SR Kamil Šaško.

Nová funkcia súčasných budov

Jednou z tém memoranda je posúdenie možnosti ďalšieho využitia existujúcich blokov nemocnice po presune zdravotnej starostlivosti do nových priestorov. Spoločnou ambíciou je pripraviť ich konverziu tak, aby mohli slúžiť na dostupné a štartovacie nájomné bývanie, predovšetkým pre zdravotníckych a sociálnych pracovníkov, mladé rodiny, seniorov či ľudí so špecifickými potrebami. Memorandum počíta aj s možnosťou internátneho ubytovania a využitia časti priestorov pre sociálne služby, paliatívnu alebo hospicovú starostlivosť.

„Pre Banskú Bystricu je výstavba novej nemocnice a zmysluplné využitie súčasných monoblokov mimoriadne dôležitým projektom. Chceme zastaviť odliv talentov a ponúknuť mladým lekárom, sestram a výskumníkom atraktívne podmienky pre život

a prácu. Vytvorenie štartovacích nájomných bytov a moderného študentského kampusu v srdci nového inovačného distriktu je presne tou investíciou, ktorá môže udržať mladú generáciu v našom meste,“ hovorí primátor mesta Ján Nosko.

Partneri chcú spoločne pracovať na strategickú víziu, finančných modeloch a príprave projektov na budúce využitie objektov, v ktorých nemocnica sídli aktuálne. Financovanie konkrétnych investícií bude predmetom samostatných dohôd a rozhodnutí.

Partneri chcú spoločne pracovať na strategickú víziu, finančných modeloch a príprave projektov na budúce využitie objektov, v ktorých nemocnica sídli aktuálne. Financovanie konkrétnych investícií bude predmetom samostatných dohôd a rozhodnutí.

Na fotke primátor Ján Nosko, minister Kamil Šaško, riaditeľka FNŠP F. D.R. Miriam Lapuníková a projektový riaditeľ FNŠP F. D.R. Tomáš Rusíňák

Pracoviská pre mladých medikov

Dôležitou oblasťou spolupráce je vytvorenie podmienok pre vznik a rozvoj modernej lekárskej fakulty v Banskej Bystrici, ako aj splnenie zákonných podmienok na používanie označenia univerzitná nemocnica

„Myšlienka univerzitnej nemocnice nie je v Banskej Bystrici nová. Ambícia vytvoriť ju tu existovala už v čase budovania dnešného nemocničného areálu. Nová nemocnica nám dáva príležitosť túto víziu posunúť ďalej a vytvoriť moderné podmienky zodpovedajúce úrovni starostlivosti, ktorú naši zamestnanci poskytujú už dnes. Práve ľudia, ich odbornosť a každodenná práca sú tým, na čom môžeme ďalší rozvoj nemocnice postaviť,“ uviedla generálna riaditeľka FNSP F. D. Roosevelta Miriam Lapuníková.

Partneri chcú spolupracovať pri rozvoji klinickej a praktickej výučby, výskumu a získavaní domácich aj zahraničných odborníkov. Memorandum počíta aj s prepájaním stredoškolského, vyššieho odborného a vysokoškolského zdravotníckeho vzdelávania, rezidentských programov a špecializačného štúdia.

„Nová nemocnica bude centrom špecializovanej zdravotnej starostlivosti a v spojení s moderným akademickým zázemím dokážeme vychovať vlastných odborníkov, ktorí tu zostanú pracovať. Vznik ucelenej vzdelávacej vertikály je pre našu nemocnicu aj pacientov historickým míľnikom,“ dodáva projektový riaditeľ FNSP F. D. Roosevelta Tomáš Rusiňák.

Dôraz na výskum a vzdelávanie

Spoločná vízia zahŕňa aj rozvoj biomedicínskeho a klinického výskumu, digitálneho zdravotníctva, umelej inteligencie a zdravotníckych technológií. Súčasťou memoranda je zámer vytvárať podmienky pre vznik inováčného distriktu, ktorý by na jednom území prepájal zdravotníctvo, výskum, vzdelávanie a podnikateľské prostredie.

Výstavba novej nemocnice je v memorande vnímaná ako strategická investícia s dosahom nielen na zdravotnú starostlivosť, ale aj na vzdelávanie, výskum, inovácie a regionálnu ekonomiku. Partneri chcú koordinovať aj rozvoj dopravnej a technickej infraštruktúry, verejnej dopravy, miestnych komunikácií či peších a cyklistických prepojení súvisiacich s novým areálom.

Partneri sa chcú pripraviť aj na nové eurofondové obdobie

Mesto, rezort zdravotníctva a nemocnica chcú svoje investičné a projektové zámery koordinovať aj s ohľadom na programové obdobie Európskej únie 2028 – 2034. Zriaďa spoločnú koordinačnú radu a budú priebežne aktualizovať zásobník pripravovaných projektových zámerov. Cieľom je lepšie pre-

Stavba sa po dokončení železobetónového skeletu presunula do ďalšej etapy

Foto: MŠÚ BB

vziať budúce investície jednotlivých partnerov a ďalších aktérov v území a pripravovať ich na možné financovanie z európskych, národných, regionálnych či ďalších zdrojov.

Memorandum sa venuje aj podpore prevencie a verejného zdravia, dostupnosti ambulantnej starostlivosti, duševnému zdraviu, zdravému starnutiu, získavaniu a udržaniu zdravotníckych pracovníkov a ďalších odborníkov v regióne. Práve bývanie, kvalitné mestské prostredie a dostupnosť služieb partneri vnímajú ako súčasť podmienok, ktoré môžu pomôcť ľuďom v Banskej Bystrici a širšom regióne dlhodobo udržať.

Vízia univerzitnej nemocnice

Memorandum nadväzuje aj na ďalší významný krok, ktorý sa týka budúcnosti banskobystrickej nemocnice a zdravotníckeho vzdelávania v Banskej Bystrici. Vláda 27. augusta 2026 schválila zámer transformovať Fakultnú nemocnicu s poliklinikou F. D. Ro-

osevelta na univerzitnú nemocnicu. Súčasťou zámeru je aj premena existujúcej Fakulty zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity v Banskej Bystrici na plnohodnotnú lekársku fakultu, ktorá má byť úzko prepojená s novou nemocnicou.

Jedným z dôvodov pripravovanej zmeny je aj nedostatok lekárov v regióne. Ministerstvo zdravotníctva pri predložení zámeru poukázalo na to, že Banskobystrický kraj patrí medzi regióny s nižšou dostupnosťou lekárov a zároveň v ňom chýba lekárska fakulta. Dáta podľa rezortu ukazujú súvislosť medzi sídlom lekárskej fakulty a počtom lekárov pôsobiacich v danom kraji. Vytvorenie podmienok na štúdium medicíny priamo v Banskej Bystrici má preto pomôcť prilákať a dlhodobo udržať mladých odborníkov na strednom Slovensku.

„Nestačí, že tu vznikne špičková nemocnica, ideme ďalej. Chceme tu vybudovať jeden integrovaný ekosystém, kde okrem vlajkovej lode, a teda novej plne vybavenej nemocni-

Projekt je financovaný z Plánu obnovy a odolnosti SR

Foto: MŠÚ BB

Nemocničné dvojčky majú dostať nový účel

Foto: T. Pastorek

ce, vzniknú aj najmodernejšie priestory na vzdelávanie budúcich lekárov. Lekárska fakulta je významný stabilizačný prvok predovšetkým z pohľadu toho, aby mladí ľudia dostali ďalšiu ponuku a dôvod ostať v Banskej Bystrici, aby sa tu mohli vzdelávať pod dozorom odborníkov, ktorí v tejto nemocnici poskytujú špičkovú starostlivosť,“ podčiarkol minister zdravotníctva Kamil Šaško.

Transformácia nemocnice ani vznik lekárskej fakulty nebudú jednorazovým administratívnym krokom. Jednou z prvých úloh je príprava implementačného plánu, ktorý má rozpracovať legislatívne, akreditačné, technické a materiálne podmienky potrebné na uskutočnenie zámeru. Ministerstvo zdravotníctva ho má v spolupráci s Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR pripraviť do konca júna 2027.

„V Banskej Bystrici vznikne špičková nemocnica, ale bolo by to málo, keby sme okrem jej výstavby nevyužili aj kapacity, ktoré máme. Myslím tým potenciál ľudí, lekárov, pedagógov a odborníkov zo Slovenskej zdravotníckej univerzity, vďaka ktorým vieme spraviť zo srdca Slovenska nové centrum vzdelávania,“ doplnil minister školstva Tomáš Drucker.

Na pochybnosti Asociácie lekárskech fakúlt verejných vysokých škôl SR reagovali Slovenská zdravotnícka univerzita a Rooseveltova nemocnica spoločným stanoviskom. Vznik

lekárskej fakulty v Banskej Bystrici považujú za logickú reakciu na potreby regiónu a poukazujú na už existujúce personálne, pedagogické a odborné zázemie SZU i dlhoročnú spoluprácu so zdravotníckymi zariadeniami. Projekt chcú v spolupráci s rezortmi zdravotníctva a školstva pripravovať v súlade s akreditačnými požiadavkami a s dôrazom na kvalitu výučby.

Hrubá stavba novej nemocnice je dokončená

Budúce akademické a výskumné zázemie má byť úzko prepojené s novou Rooseveltovou nemocnicou, ktorej výstavba medziasom dosiahla ďalší dôležitý míľnik. V júli 2026 bola dokončená hrubá stavba celého

nemocničného komplexu. Završenie nosnej konštrukcie symbolicky pripomenula tradičná glajcha osadená na najvyššom bode južného objektu, ktorý bude hlavnou nemocničnou budovou.

Projekt sa po dokončení železobetónového skeletu presunul do ďalšej etapy. Nasleduje realizácia fasád a opláštenia, montáž technických rozvodov, elektroinštalácií, vzduchotechniky a zdravotníckych technológií, ako aj postupné dokončovanie interiérov. Súbežne pokračuje príprava verejných obstarávaní na zdravotnícke vybavenie, informačné technológie a ďalšie technické celky.

Nová nemocnica bude mať 771 štandardných lôžok a 74 lôžok intenzívnej starostlivosti. Jej súčasťou bude 20 operačných sál, z toho tri robotické a jedna hybridná. S budúcim rozvojom vzdelávania a výskumu priamo súvisí aj pripravované simulačné centrum na výučbu a tréning zdravotníkov, edukačné priestory a nové podmienky pre vedecko-výskumnú činnosť. Koncept nemocnice je zároveň navrhnutý ako jeden funkčný celok, ktorý má skrátiť presuny pacientov a personálu a zefektívniť vnútornú logistiku.

Výstavba nového areálu patrí medzi najväčšie investície do zdravotníckej infraštruktúry na Slovensku za posledné desaťročia. Projekt počítá s podporou z Plánu obnovy a odolnosti vo výške približne 354 miliónov eur, pričom kvalifikovaný odhad celkových nákladov na dokončenie nemocnice predstavuje 600 miliónov eur. Spustenie severnej časti nemocnice je plánované na február 2028, začiatok skúšobnej prevádzky južnej časti na február 2029.

B. Károlyová

Nová nemocnica v kocke

✓	Najväčší projekt výstavby nemocnice financovaný z Plánu obnovy a odolnosti SR
✓	Investícia z Plánu obnovy a odolnosti SR: 354 miliónov eur
✓	Začiatok prác: jún 2024
✓	Dokončenie hrubej stavby (Shell & Core): júl 2026
✓	Spustenie severnej časti nemocnice: február 2028
✓	Začiatok skúšobnej prevádzky južnej časti: február 2029
✓	771 štandardných lôžok
✓	74 lôžok intenzívnej starostlivosti (IIS)
✓	2 hlavné nemocničné objekty – južný a severný
✓	Južný objekt (hlavná nemocničná budova v tvare písmena X): 3 podzemné podlažia, 9 nadzemných podlaží
✓	Severný objekt: 2 podzemné podlažia, 6 nadzemných podlaží

V útrobách vznikajúcej nemocnice

Foto: M. B.

Na revitalizáciu Jelšového hájika, Magurskej a Krivánskej získalo mesto 4 milióny eur

Projekty Zelené sídliská zamerané na revitalizáciu verejných priestorov na sídliskách vstupujú do ďalšej fázy. Mesto postupne ukončuje verejné obstarávania jednotlivých častí projektu, a zároveň sa mu darí získavať mimorozpočtové zdroje. Veľká revitalizácia čaká aj Jelšovú hájiku a ulice Magurská a Krivánska, na ktorú sa samospráve podarilo získať eurofondy vo výške 4 milióny eur z Programu Slovensko 2021 – 2027.

Všetky projekty v rámci Zelených sídlisk vznikali v úzkej spolupráci s obyvateľmi. Počas jesenných mesiacov minulého roka boli Banskobystričania na stretnutiach s vedením mesta informovaní aj o plánovanej obnove zelene. Už v najbližších týždňoch by si mohli vysúfať stavebné firmy prevziať jednotlivé lokality v Sásovej a začať s realizáciou plánovaných prác.

Zelené pľúca Sásovej

„Projekt Zelené sídliská je obrovský, pretože ide o obnovu cca 50 ha verejných priestorov v objeme približne 20 mil. eur. Preto ma teší, že sa postupne dostávame do realizačnej fázy. V Sásovej sa dočká obnovy Jelšovú hájiku, ktorý tvorí zelené pľúca tejto časti sídliska. Po rokoch potrebuje obnovu, aby sa v ňom Sásovčania cítili príjemne a bezpečne. V Jelšovom hájiku opravíme chodníky, mostíky, zlepšíme zadržiavanie vody, vysadíme ďalšiu zeleň, umiestnime nové lavičky či osvetlenie a pribudnú v ňom prírodné ihriská pre deti. Premenu prejde aj priestor pri fontáne, ktorý s obľubou využívajú seniory zo Zariadenia KOMUCE na Krivánskej,“ hovorí primátor Ján Nosko.

Premenu prejde aj priestor pri fontáne, ktorý využívajú seniory zo Zariadenia KOMUCE

Komplexnou obnovou prejde aj hokejbalové ihrisko na Rudohorskej ulici

V rámci Magurskej a Krivánskej ulice budú obnovené chodníky a schodiská, ktorých stav trápí obyvateľov dlhodobo. Nový povrch dostane chodník vedúci ponad Jelšovú hájiku a nadviaže na už zrekonštruované chodníky na Rudohorskej a Tatranskej ulici. Nové pešie a cyklistické prepojenie bezbariérovho spojí oba kopce Sásovej. V celej lokalite pribudne nový mobiliár.

Pre rodiny s deťmi aj športovcov

„Dôležitou časťou projektu je aj výstavba nových detských ihrísk, športovísk, oddychových zón i spoločenská zóna na stretávanie sa. Športoviská pre rôzne vekové skupiny budú situované prevažne na pôvodných plochách a doplnené o fitness chodník a fitness pre seniorov. Na Magurskej ulici prejde rekonštrukciou multifunkčné ihrisko a vedľa neho vybudujeme nové detské ihrisko Jastrab, od ktorého budú viesť v zemi zapustené šmykľavky toboganového typu až

k Jelšovému hájiku. Pribudne aj detské ihrisko Ďatelinka. Komplexnou obnovou prejde aj hokejbalové ihrisko na Rudohorskej ulici, kde sa vybuduje aj potrebné zázemie pre športovcov, rovnako ako aj vedľajšia plocha slúžiaca v súčasnosti na tréningy a súťaže diaľkovo ovládaných RC modelov áut,“ doplní Jakub Gajdošík, 1. zástupca primátora.

Projekt podporuje modrú a zelenú infraštruktúru prostredníctvom tvorby nových biokoridorov, obnovy a doplnenia alejí, zvýšenia biodiverzity vysádzaním stromov, trvalkových a krovitých záhonov a kvitnúcich lúk. V prvej etape sa počíta s vysadením 127 kusov stromov, 2005 ks krov a 1902 ks trvaliek.

„Verím, že táto časť Sásovej sa po rekonštrukcii stane obľúbeným miestom na trávenie voľného času obyvateľov všetkých vekových skupín,“ uzatvára Ján Nosko.

Z. Marhefková

Blížia sa spojené samosprávne voľby

V sobotu 24. októbra 2026 nás čakajú voľby do orgánov samosprávy obcí a zároveň voľby do orgánov samosprávnych krajov. Po druhý raz sa tak uskutočnia v spoločnom termíne. Zorientujte sa v spôsoboch hlasovania a tiež v kandidátoch na primátora mesta či poslancov vo vašom obvode.

Kedy a kde môžeme voliť?

Volebné miestnosti budú v sobotu 24. októbra 2026 otvorené od 7:00 do 20:00 hod. V samosprávnych voľbách sa hlasuje v mieste trvalého pobytu. Volič preto nemôže voliť v ľubovoľnej volebnej miestnosti a pri týchto voľbách sa nevydávajú hlasovacie preukazy.

Kto je oprávnený voliť?

Právo voliť do orgánov samosprávy mesta i kraja má občan Slovenskej republiky aj cudzinec, ktorý má v Banskej Bystrici trvalý pobyt a najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov. Právo voliť teda v samosprávnych voľbách nie je viazané na slovenské štátne občianstvo, ale na trvalý pobyt a dosiahnutie požadovaného veku. Prekážkou práva voliť je zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodu ochrany verejného zdravia, ak osobitný zákon v čase pandémie neustanoví inak.

Na čo slúži ktorá obálka?

Keďže sa v jeden deň konajú dva druhy volieb, volič dostane štyri hlasovacie lístky a dve obálky. Dva hlasovacie lístky sú určené pre voľby do orgánov mesta a ďalšie dva pre voľby do orgánov samosprávneho kraja. Aby sa predišlo ich zámene, jednotlivé voľby sú farebne odlíšené. Biela obálka patrí komunálnym voľbám. Do nej volič vloží dva biele hlasovacie lístky, jeden pre voľbu primátora mesta a druhý pre voľbu poslancov mestského zastupiteľstva. Modrá obálka zas prislúcha krajským voľbám. Do nej vloží dva

hlasovacie lístky označené modrými pruhmi, jeden pre voľbu predsedu samosprávneho kraja a druhý pre voľbu poslancov krajského zastupiteľstva. Po odhlasovaní patrí biela obálka do bielej volebnej schránky a modrá obálka do modrej volebnej schránky.

Koľkých kandidátov môžeme zakrúžkovať?

Pri voľbe primátora Banskej Bystrice môže volič zakrúžkovať poradové číslo iba jedného kandidáta. Rovnako pri voľbe predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja možno hlasovať len za jedného kandidáta. Pri voľbe poslancov mestského zastupiteľstva môže volič zakrúžkovať najviac toľko kandidátov, koľko poslancov sa volí v jeho volebnom obvode. Tento počet bude uvedený priamo na hlasovacom lístku. Rovnaké pravidlo platí pri poslancoch zastupiteľstva samosprávneho kraja, volič môže zakrúžkovať najviac taký počet kandidátov, aký je uvedený na príslušnom hlasovacom lístku. Nie je pritom potrebné využiť všetky možné hlasy. Volič môže zakrúžkovať aj menší počet kandidátov.

Kedy je hlasovací lístok neplatný?

Pozor si treba dať predovšetkým na počet označených kandidátov. Ak volič zakrúžkuje viac kandidátov, ako sa v danom volebnom obvode volí poslancov, hlasovací lístok je neplatný. Pri voľbe primátora alebo predsedu samosprávneho kraja je preto potrebné označiť najviac jedného kandidáta. Neplatný je tiež hlasovací lístok, ktorý nie je na predpísanom tlačive, alebo hlasovací lístok, pri ktorom nemožno zistiť, ktorého kandidáta volič označil.

Čo ak sa pri úprave hlasovacieho lístka pomýlime?

Ak volič hlasovací lístok nesprávne upraví, môže požiadať okrskovú volebnú komisiu o vydanie nového hlasovacieho lístka. Nesprávne upravený lístok musí následne odložiť do schránky určenej na nepoužité alebo nesprávne upravené hlasovacie lístky. Do tejto schránky patria po hlasovaní aj všetky ostatné nepoužité hlasovacie lístky. Nenechávajú sa vo volebnej miestnosti ani sa z nej voľne nevynášajú. Čo ak sa zo zdravotných dôvodov nemožno dostať do volebnej miestnosti?

Volič, ktorý sa zo závažných, najmä zdravotných dôvodov nemôže dostať do volebnej miestnosti, môže požiadať o hlasovanie do prenosnej volebnej schránky. O túto možnosť však môže požiadať iba v rámci územia volebného okrsku, pre ktorý bol zriadený príslušný okrskok.

B. Károlyová

Zoznam kandidátov na primátora mesta Banská Bystrica

Diana Javorčíková, Mgr., 40r., projektová manažérka, poslankyňa, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Marian Kotleba**, Ing. Mgr., 49r., predseda politickej strany, Kotlebovci – Ľudová strana Naše Slovensko; **Matúš Molitoris**, Mgr., 40r., projektový manažér, NEKA; **Ján Nosko**, MUDr., 65r., primátor, NEKA; **Tomáš Sobota**, Ing. arch., 52r., architekt-urbanista, NEKA; **Ondrej Vereš**, 51r., zoraďovač, Strana vidieka.

Zoznam kandidátov na poslancov mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici

Volebný obvod č. 1 - Stred (Banská Bystrica - centrum) (6 poslancov)

Atila Béreš, 52r., manažér hudobného klubu, Demokratická strana – občianski demokrati Slovenska; **Branislav Bosák**, Ing., 41r., ekonóm, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Peter Brozman**, Ing., Mgr., 42r., právnik, ekonóm, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Lucia Fabriciusová**, JUDr., 46r., advokátka, NEKA; **Ivana Figuli**, 42r., environmentálna právnička, NEKA; **Tibor Fuchs**, Ing., 56r., stavebný inžinier, NEKA; **Patricia Holíková**, LL.M., 36r., manažérka, úradná prekladateľka, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Pavol Katreniak**, Mgr. Ing., 68r., pedagóg, poslanec, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Adrián Kostúr**, Ing., 31r., vedúci odboru manažmentu verejnej zelene, NEKA; **Magdaléna Kováč Mergová**, 30r., regionálna koordinátorka v oblasti internacionalizácie vzdelávania a výskumu, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Radovan Lapuník**, Ing., PhD., MBA, 46r., prorektor univerzity, NEKA; **Miriám Lapuníková**, Ing., MBA, 46r., riaditeľka nemocnice, NEKA; **Jozef Lovás**, 41r., invalidný dôchodca, Republika; **Jozef Mak**, 59r., riaditeľ poisťovacej agentúry, folklorista, NEKA; **Martin Repaský**, Ing., 64r., dôchodca, NEKA; **Tomáš Sobota**, Ing. arch., 52r., architekt-urbanista, NEKA; **Martin Tišťan**, 33r., pedagóg, tréner, NEKA.

Volebný obvod č. 2 - Východ (Majer, Senica, Šalková, Uhlisko) (2 poslanci)

Silvia Cochová, Mgr., PhD., 44r., riaditeľka neziskovej organizácie, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Martin Kubík**, JUDr., 62r., výsluhový dôchodca, Právo na pravdu; **Marcel Pecník**, PhD., 43r., historik, Slovenská národná strana; **Martin Pechovský**, Bc., 38r., projektový manažér, Hlas – sociálna demokracia; **Dušan Strelec**, RSc., 48r., konzultant, Sme rodina; **Ivan Uhrík**, Ing., Bc., PhD., 61r., ekonóm – manažér, NEKA; **Ondrej Vereš**, 51r., zoraďovač, Strana vidieka; **Jana Žiarová**, Mgr., 40r., generálna riaditeľka IT spoločnosti, NEKA.

Volebný obvod č. 3 - Sásová (Rudlová, Sásová, Kostiviarska) (9 poslancov)

Pavel Bartošík, Ing., PhD., 44r., riaditeľ nemocnice, NEKA; **Milan Belko**, 35r., štátny radca, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Juraj Benčík**, Mgr., 81r., dôchodca, Strana vidieka; **Lukáš Berec**, Ing., 38r., ekonóm, športový manažér, NEKA; **Oľga Betková**, Mgr., 63r., učiteľka, NEKA; **Mária Detvaj Sedlárová**, Mgr. art., ArtD., 45r., pedagogička spevu, NEKA; **Csilla Droppová**, 54r., ekonómka a vysokoškolská pedagogička, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Pavel Filo**, Ing., 71r., zástupca riaditeľa strednej odbornej školy, NEKA; **Jakub Gajdošík**, Mgr., 41r., viceprimátor, Hlas – sociálna demokracia; **Milan Hronček**, 21r., farmaceutický laborant, NEKA; **Eva Hupková**, Ing., 45r., ekonómka, Strana vidieka; **Peter Kádaši**, 51r., SZČO, NEKA; **Marek Kliment**, 45r., súkromný podnikateľ, Sme rodina; **Veronika Kosková**, Mgr., 43r., projektová manažérka, NEKA; **Milan Lichý**, Ing., 65r., lesný inžinier, poslanec, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Tobiáš Longauer**, 24r., asistent poslanca parlamentu, Smer – sociálna demokracia; **Marián Lunter**, 39r., organizátor športových podujatí, NEKA; **Miroslav Lupták**, 51r., facility manager – technik, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Peter Lupták**, 58r., konateľ, KDH – kresťanskodemokratické hnutie; **Martin Majling**, Ing., 40r., viceprimátor, NEKA; **Anna Marušková**, PaedDr., MBA, 47r., pedagogička, NEKA; **Jana Mesarkinová**, Mgr., 51r., príslušníčka finančnej správy, NEKA; **Anton Minárik**, PaedDr., 48r., podnikateľ a manažér v energetike, NEKA; **Matúš Molitoris**, Mgr., 40r., projektový manažér, NEKA; **Jana Nékyová**, Mgr., 55r., špecialistka pre odpadové hospodárstvo, NEKA; **Ivan Páříčka**, 61r., strojník vodárenských zariadení, Republika; **Matej Rudnický**, 21r., asistent poslanca parlamentu, Smer – sociálna demokracia; **Andrej Saxon**, 33r., informačné technológie – špecialista, Bratia Slovenska; **Michal Škantár**, Ing., 44r., manažér, Hlas – sociálna demokracia; **Sarah Šonkoľ**, Bc., 23r., študentka, Hlas – sociálna demokracia; **Jana Toličová**, Mgr., 60r., prekladateľka, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Tomáš Tornýos**, Ing. arch., 46r., architekt, NEKA; **Martin Turčan**, Ing., 44r., výkonný riaditeľ, NEKA; **Miroslava Vranovská**, Ing., 66r., dôchodkyňa, NEKA; **Ľuboš Vrbický**, Ing., 47r., expert pre verejné politiky a legislatívny proces, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Martin Žúdel**, 41r., podnikateľ, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana.

Volebný obvod č. 4 - Sever (Jakub, Podlavice, Skubín, Uľanka) (2 poslanci)

Jozef Baláž, MUDr., 47r., lekár, KDH – kresťanskodemokratické hnutie; **Katarína Čižmárová**, Doc. RNDr., CSc., 70r., predsedníčka združenia, NEKA; **Marek Odaloš**, 38r., manažér predaja, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Juraj Oravec**, MUDr., 57r., lekár, NEKA; **Matej Ruttkay**, Bc., 34r., podnikateľ, NEKA; **Martin Vrábel**, Ing., 71r., projektový manažér, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana.

Volebný obvod č. 5 - Fončorda (Fončorda) (7 poslancov)

Roman Benčík, 55r., tréner, NEKA; **Matej Bučko**, 39r., špecialista pre komunikáciu a vzťahy s verejnosťou, asistent europoslanca, NEKA; **Ján Cimerman**, Ing., 68r., analytik geopriestorových údajov pre malé prevádzky, Demokratická strana – občianski demokrati Slovenska; **Zuzana Galátová**, Mgr., 45r., referentka obhajobovania priestupkov a správneho konania, NEKA; **Peter Gogola**, Mgr., 58r., riaditeľ vydavateľstva, Demokratická strana – občianski demokrati Slovenska; **Martin Hanes**, 48r., manažér, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Klaudia Hrušková**, Mgr., 48r., účtovníčka, Kotlebovci – ľudová strana Naše Slovensko; **Stanislav Hupian**, 52r., správca počítačovej siete, Demokratická strana – občianski demokrati Slovenska; **Vladimír Ivan**, Ing., 51r., ekonóm, projektový manažér, NEKA; **Diana Javorčíková**, Mgr., 40r., projektová manažérka, poslankyňa, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Daniel Karas**, Mgr., 51r., poslanec parlamentu, Smer – sociálna demokracia; **Hana Kasová**, Ing. arch., 50r., architektka, urbanistka, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Ivan Koša**, 53r., podnikateľ, Republika; **Branislav Kováčik**, Doc. PhD., PhD., 50r., dekan fakulty, vysokoškolský učiteľ, NEKA; **Marián Michael Mackovič**, Mgr., 42r., stredoškolský učiteľ, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Ružena Matašeje**, Mgr., MBA, 48r., hovorkyňa nemocnice, NEKA; **Marta Medzihradská**, Mgr., 61r., učiteľka, NEKA; **Marek Modranský**, Mgr., LL.M., 47r., dopravný expert, NEKA; **Alžbeta Pažáková**, Mgr., 72r., učiteľka, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Roman Pšenák**, Mgr., 48r., fyzioterapeut, Republika; **Pavol Puskeiler**, Ing., 50r., dopravný inžinier, zakladateľ mestského divadla, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Jakub Sedláček**, Ing., 34r., ekonóm, podnikateľ, NEKA; **Ivan Šimko**, 36r., športový manažér, NEKA; **Matúš Zázrivec**, 36r., manager for gastro operations, NEKA.

Volebný obvod č. 6 - Radvaň (Radvaň) (3 poslanci)

Katarína Albertová, 44r., podnikateľka, KDH – kresťanskodemokratické hnutie; **Erika Karová**, 44r., riaditeľka nadácie, NEKA; **Roman Miškár**, 45r., manažér, NEKA; **Marek Ondráš**, Mgr., 41r., riaditeľ okresného riaditeľstva polície, NEKA; **Eudmila Priehodová**, Ing. arch., 73r., architektka, urbanistka, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Jozef Sedilek**, Mgr., 57r., hospital specialist, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Patrik Trnka**, Mgr., 38r., riaditeľ auly, hokejový tréner, NEKA; **Peter Vida**, 68r., dôchodca, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana.

Volebný obvod č. 7 - Juh (Iliaš, Kráľová, Kremnička, Pršianska Terasa, Rakytovce) (2 poslanci)

Jaroslav Brada, JUDr., 44r., hlavný kontrolór mesta, NEKA; **Mária Debnárová**, Ing., 71r., dôchodkyňa, PS, SaS, Demokrati, Hnutie Slovensko, Občianska konzervatívna strana; **Eduard Genserek**, PhD., 49r., fotograf, vydavateľ, NEKA; **Igor Kašper**, Ing., 46r., manažér, lektor, NEKA; **Milan Smädo**, 73r., podnikateľ, NEKA; **Hubert Štoksa**, 56r., riaditeľ, NEKA.

**Kandidáti na poslancov sú v rámci jednotlivých volebných obvodov uvedení v abecednom poradí podľa priezviska.*

Banská Bystrica získa sedem nových moderných trolejbusov spĺňajúcich najvyššie štandardy

Mesto urobilo dôležitý krok smerujúci k modernizácii trolejbusovej dopravy. Dodatok s dopravcom, ktorý odhlasovali poslanci mestského zastupiteľstva, umožní doplniť vozový park o sedem nových trolejbusov v hodnote bezmála päť miliónov eur. Obyvateľom prinesú modernejšie a komfortnejšie cestovanie, samospráve zároveň nižšie náklady.

Vo vozovom parku pribudne sedem nových strojov

Témou mimoriadneho rokovania augustového zasadnutia mestského zastupiteľstva bol dodatok k súčasnej zmluve o službách vo verejnom záujme uzatvorenej s Dopravným podnikom mesta Banská Bystrica, a. s., ktorý prevádzkuje trolejbusovú dopravu. Schválenie dodatku bolo podmienkou Ministerstva dopravy SR vyplývajúcou zo zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na realizáciu projektu modernizácie vozového parku trolejbusovej dopravy v Banskej Bystrici.

„Tak ako som od začiatku deklaroval, vo veci obnovy vozidiel by som neprijal žiadne rozhodnutie bez toho, aby sme to vopred prerokovali v mestskom zastupiteľstve, kde na to dostanem od poslancov mandát. Som rád, že sa tak stalo a ďakujem každému, kto za toto rozhodnutie hlasoval,“ hovorí primátor Ján Nosko.

Kamerový systém okrem interiéru sleduje aj priestor zberačov na streche

Investíciu pokryje nenávratný finančný príspevok

Výška investície je bezmála päť miliónov eur a nákup nových vozidiel bude prostredníctvom nenávratného finančného príspevku

financovaný v plnej výške z eurofondov. Navyše, mesto ušetrí na prevádzkových nákladoch. Tie budú totiž v ďalších rokoch znížené o výšku príspevku z fondov, čo v priebehu 10 rokov bude znamenať pre mesto úsporu 5 miliónov eur. Ročne tak rozpočet mesta získa zhruba 500 000 eur.

Dôležitou súčasťou nastavenia projektu je aj budúce využitie nových vozidiel. Ich nákup totiž nie je viazaný výlučne na súčasného prevádzkovateľa trolejbusovej dopravy. Mesto tak bude mať istotu, že investícia do modernizácie vozového parku zostane zachovaná pre potreby banskobystrickej MHD aj v prípade, ak by sa v budúcnosti zmenil dopravca alebo súčasné zmluvné vzťahy.

Ako ubezpečila prednostka Mestského úradu v Banskej Bystrici Marica Koreňová, nové trolejbusy budú slúžiť obyvateľom aj v prípade zmeny dopravcu či zmluvných vzťahov.

„Po skončení súčasnej zmluvy s dopravcom budú tieto trolejbusy prevedené na nového poskytovateľa trolejbusovej dopravy alebo na mesto. Trolejbusy tak zostanú počas celej svojej životnosti súčasťou banskobystrickej MHD,“ doplnila.

Trolejbusy s najmodernejším vybavením

Predpokladaný termín dodania siedmich nových trolejbusov je september 2027. Pôjde o najmodernejšie nízkopodlažné vozidlá s duálnym pohonom. Súčasťou ich vybavenia bude klimatizácia, kamerový systém či špeciálne antireflexné sklá s tmavou úpravou proti prehrievaniu.

Nové vozidlá tak prispievajú k postupnej obnove vozového parku a zvýšeniu štandardu cestovania v banskobystrickej MHD. Moderné vybavenie má cestujúcim priniesť väčší komfort pri každodennom využívaní verejnej dopravy, pričom nízkopodlažné vyhotovenie vozidiel prispeje aj k pohodlnejšiemu nastupovaniu a vystupovaniu.

Modernizácia vozového parku zároveň nie je jedinou pripravovanou zmenou v oblasti verejnej dopravy. Mesto pracuje aj na ďalších opatreniach, ktorých cieľom je postupne zvyšovať jej kvalitu a zatriktívniť MHD pre súčasných i nových cestujúcich.

„Okrem témy nákupu nových vozidiel sme v súčasnosti rozbehli obstaranie nového Plánu dopravnej obslužnosti, ktorý upraví trasy a cestovné poriadky tak, aby sa naša MHD stala pritažlivejšou a prilákala ešte viac cestujúcich. Zároveň v najbližších týždňoch vyhlásime aj verejné obstarávanie na rekonštrukciu desiatok autobusových zastávok na území celého mesta, pričom túto aktivitu chceme rovnako financovať z európskych zdrojov,“ uzatvára primátor Ján Nosko.

B. Károlyová

Trolejbusy by mohli cestujúcich vozit' už v budúcom roku

Kedy bude jesenný zber nebezpečného odpadu na vašej ulici?

Blíži sa jesenný mobilný zber nebezpečného odpadu. Prinášame kompletný harmonogram zberu ulicu po ulici, aby ste si mohli jednoducho overiť, kedy a kde bude zberové vozidlo stáť vo vašom okolí.

Nebezpečný odpad tvorí približne jedno percento komunálneho odpadu a pri nesprávnom uložení môže kontaminovať životné prostredie. Aj túto jeseň ho preto môžu Banskobystričania bezplatne odovzdať na vybraných miestach počas mobilného zberu, ktorý zabezpečia pracovníci spoločnosti DETOX s.r.o. Odovzdať môžete autobatérie a batérie, farby, lieky, motorové, jedlé, minerálne a syntetické oleje a olejové filtre, odpadové chemikálie, obaly, plasty, textilie a vody znečistené škodlivinami, ortuťové teplomery, riedidlá a rozpúšťadlá, ustaľovače, vývojky a výbojky, zvyšky pesticídov a insekticídov, žiarivky,

elektrické a elektronické spotrebiče či odpady s obsahom nebezpečných látok. Prevziať nie

je možné azbestový odpad a opotrebované pneumatiky.

Uvedené odpady, aj vo väčších množstvách, možno počas roka bezplatne odovzdať aj v prevádzke spoločnosti DETOX s.r.o., Zvolenská cesta 139, Banská Bystrica, a to od pondelka do piatka v čase 7:30 – 15:30 hod. (smer na Iliaš, prvá odbočka vpravo do priemyselného areálu), tel. 048/471 25 25. Podmienkou prevzatia odpadu je predloženie občianskeho preukazu. Vzhľadom na časový harmonogram nie je možné zastaviť mimo uvedených zastávok.

red.

Ilustračné foto

Banská Bystrica - Zberový okruh č. 1: 10. október 2026 (sobota)

Trasa A - Boxer

Ulica	Umiestnenie zastávky	Čas
Jána Švermu	parkovisko Úsvit	7:30 - 7:45
Internátna	parkovisko pri stredisku Astra	7:50 - 8:05
Slnecná	pred byt. domami 2 - 4	8:10 - 8:25
Internátna	otočka MHD	8:30 - 8:45
Tulská	bývalá otočka MHD	9:40 - 9:55
Moskovská	pri zastávke MHD	10:00 - 10:10
Oremská	pri nákupnom stredisku	10:15 - 10:30
Mládežnícka	rešt. Mladost', parkovisko	10:35 - 10:50
Okružná	parkovisko pri čistiarni	11:30 - 11:40
Spojová	parkovisko pri Šalgotariáne	11:45 - 12:00
THK	pri zastávke MHD (obchod)	12:10 - 12:25
Gaštanová	parkovisko pred ZŠ	12:40 - 12:55
Mlynská	križovatka na Čiertolí	13:10 - 13:20
Lúčičky 26		13:25 - 13:40

Trasa B - FL6

Na Graniari	Azalková 44, pri det. ihrisku	7:30 - 7:45
Na Graniari	Astrová (stojisko tried. odpadu)	7:50 - 8:05
Jána Bakossa	medzi byt. domami 42 - 44	8:20 - 8:40
Severná	parkovisko pri drev. obchode	8:45 - 9:05
Ľuda Ondrejova	parčík	9:10 - 9:25
Topoľová ul. č. 1	„Kozie námestie“	9:30 - 9:40
Jakubská cesta	pri pohostinstve	9:45 - 10:05
Nový Svet	bývalá otočka MHD	10:10 - 10:25
Uľanská cesta	oproti kostolu	10:30 - 10:45
M. Rázusa 23	Fortnička	11:05 - 11:20
J. Cíkera - F. Švantnera	križovatka pri divadle	11:25 - 11:35
Mičinská cesta 32	parkovisko pri rybníku	11:40 - 12:00
Golianova - Uhlisko	oproti ZŠ	12:05 - 12:25
Viestova - Uhlisko	parkovisko	12:30 - 12:40
Trieda SNP	pred ZŠ	12:45 - 13:00
Trieda SNP	oproti športovému gymnáziu	13:05 - 13:20

Banská Bystrica - Zberový okruh č. 2: 17. október 2025 (sobota)

Trasa C - Boxer

Ulica	Umiestnenie zastávky	Čas
Strmá - Rudlová	pohostinstvo (pod zvonnicou)	7:30 - 7:50
Hlboká 1	parkovisko pri obchode	7:55 - 8:15
Ďumbierska	obchodné stredisko Obušok	8:20 - 8:40
Belveder	pri detskom ihrisku	8:50 - 9:05
Poľná - Malach. cesta	potraviny Stupy	9:40 - 10:00
Poľná pri garážach	oproti ZŠ Mládežnícka	10:00 - 10:15
Bernoláková	oproti byt. domu č. 9	10:20 - 10:35
Radvanská	oproti byt. domu č. 2	10:40 - 10:50
Rudlovská cesta	pohostinstvo „Na rázcestí“	11:30 - 11:40
Tatranská	parkovisko domy č. 2, 4, 6	11:45 - 12:00
Tatranská	parkovisko pred Saleziánmi	12:05 - 12:20
Starohorská	medzi byt. domami č. 38 - 40	12:25 - 12:40
Rudohorská	zastávka MHD pri potravinách IDA	12:45 - 13:00

Trasa D - FL

A. Sládkoviča	parkovisko pri pošte	7:30 - 7:45
Pršíanska terasa	oproti zastávke MHD Medená	7:50 - 8:00
Podháj	za ihriskom (IBV)	8:05 - 8:20
Podháj	pri byt. dome č. 43 (ihrisko)	8:25 - 8:40
Čerešňová	oproti zastávke MHD	8:45 - 9:00
Rakytovce	oproti obchod. stredisku	9:10 - 9:25
Cesta k nemocnici	dvor byt. domov č. 35	9:50 - 10:05
Pieninská	otočka MHD	10:15 - 10:30
Kráľovohorská	pod obch. strediskom SALVE	10:35 - 10:55
Senická cesta	otočka MHD	11:10 - 11:30
Šalkovská cesta	parkovisko pri pohostinstve	11:45 - 12:05
Iliašská cesta	bývalé potraviny (orient. č. 86)	12:30 - 12:45

Mestský park získa moderné športoviská a inkluzívne ihriská inšpirované históriou

Mestský park po revitalizácii nebude len miestom na oddych a prechádzky. Dôležitou súčasťou jeho obnovy bude aj priestor pre aktívne trávenie voľného času, navrhnutý pre rôzne vekové skupiny a potreby návštevníkov. Ako bude táto časť parku vyzerať a čo všetko ponúkne?

Športoviská boli pripravované s rešpektom k prírode aj k histórii

Pripravovaná revitalizácia Mestského parku na Tajovského ulici poteší rodiny s deťmi, ako aj priaznivcov aktívneho pohybu. Športová zóna, ktorá v tejto lokalite vznikne, citlivo prepája a rešpektuje historickú hodnotu národnej kultúrnej pamiatky, moderné trendy v inkluzívnom hraní a bohatú výsadbu zelene. Celé riešenie detských vychádzok zo záväzného stanoviska Krajského pamiatkového úradu a spája športové a herné prvky tak, aby prirodzene zapadli do priestoru parku. Ihrisko pre väčšie deti bude inšpirované minulosťou, kde bude dominantným herným prvkom drevený býk ako odkaz na pôvodnú Býčiu lúku v tejto lokalite.

„Naším cieľom je, aby bol mestský park plný života a prirodzene slúžil všetkým generáciám. Nový návrh aktívnej zóny sme pripravovali s maximálnym rešpektom k histórii a prírode, no zároveň s dôrazom na potreby dnešných rodín. Chceme, aby si tu každé dieťa našlo svoj bezpečný priestor na hru, objavovanie a pohyb. Verím, že prepojenie moderných športovísk, jedinečného ihriska s odkazom na historickú Býčiu lúku a novej zelene vytvorí miesto, kde budú Bys-

tričania radi a zmysluplne tráviť svoj voľný čas,“ hovorí primátor Banskej Bystrice Ján Nosko.

Moderné športoviská pod platanmi

Aktívna plocha je rozdelená na dve časti, a to na športovú časť a zónu detských ihrísk. Športová časť vychádza zo zachovania dvoch existujúcich antukových volejbalových kurtov, ktoré doplní nové multifunkčné ihrisko. Práve jeho doplnenie vyplynulo z rozsiahleho participatívneho procesu. Pozdĺžny pás pod korunami dospelých platanov poslúži na cvičenie a posilňovanie. Obyvatelia tu nájdu líniovú fitness zostavu, menšiu inkluzívnu zostavu, individuálne posilňovacie prvky aj pingpongový stôl. Celý priestor doplní pitná fontána, ako aj atypické lavičky v dvoch výškových úrovniach s možnosťou nabíjania mobilných zariadení.

Detské ihriská pre najmenších

Zóna pre deti je členená podľa veku a náročnosti hry. Časť pre najmenšie deti je situovaná v blízkosti kaviarne, čo zabezpečí prirodzený kontakt a dohľad rodičov. Jej

dominantou bude veľké pieskovisko a štrkovisko s vodným prvkom a ručnou pumpou, pružinová hojdačka, inkluzívny kolotoč, hojdačka-hniezdo a menšia šmykľavka. Bezpečnej dopadovej ploche z EPDM materiálu bude dominovať hravá líniová a kruhová grafika. Kým novovysadené stromy dorastú, príjemné tienenie zabezpečia tieniace plachty.

S odkazom na históriu

Priestor pre staršie deti rozvíja motív niekdajšej Býčej lúky, ktorý odkazuje na historické využitie územia. Pred vznikom mestského parku sa na tomto mieste totiž nachádzala Býčia lúka, kde bystrickí meštania pásli býky a ťažný dobytok. Ihrisko bude tvoriť sústava kruhových plôch vsadených do trávovo-trvalkovej výsadby.

Najväčšiemu kruhu dominuje herná zostava býka v kruhovej ohrade, ktorá poslúži nielen ako preliezačka, šmykľavka a nosič balančných lán, ale aj ako výtvarný a identifikačný prvok. Vo večerných hodinách bude konštrukcia jemne nasvietená a vytvorí v parku pôsobivý svetelný akcent. Ďalšie kruhy ponúknu sieťové zostavy s trampolínou, kolotoč, lanovú hojdačku a interaktívne hry. Zelenou povedú aj neformálne skratky s pníkmi a kladinami či pokojnejšie zákutia so sochami zvierat pre deti, ktoré uprednostňujú nerušenú individuálnu hru.

Celý zámer kladie dôraz na bezbariérovosť a univerzálnu prístupnosť. Herné prvky, senzorické detaily a rôzne úrovne fyzickej náročnosti sú navrhnuté tak, aby si každé dieťa našlo zmysluplnú aktivitu, mohlo sa hrať samostatne i v kolektíve a tráвило čas v bezpečnom, estetickom a zelenom prostredí.

Z. Marhefková

Martin Kellner (1671 - 1727)

a banskobystričské klobučnícke remeslo

Klobúk z dielne Jána Revalla

Foto: archív SSM

Tradičné klobučníctvo patrí k najzaujímavejším textilným remeslám našej histórie. Umenie splstovania a formovania ovčej vlny sa na našom území rozvinulo najmä vďaka silnej tradícii chovu oviec. Hoci sa klobúky nosili už v staroveku, skutočný rozkvet remesla nastal u nás až s príchodom nemeckých kolonistov.

Kým slamené klobúky si ľudia pletli doma pre vlastnú potrebu, súkenné klobúky sa robili z hotovej látky – súkna, ktoré nakupovali klobučníci od súkenníkov. Plstené klobúky vyžadovali ovládať špecializované remeslo, technologicky aj časovo mimoriadne náročné. Surové vlákna sa najprv pomocou česáka načuchrali, potom sa spevnili miešaním nad horúcou pecou, zrolovali a ponorili do takmer vriacej vody. Počas procesov sa „klobúk“ zmrštil na asi polovicu pôvodnej veľkosti. Výroba plsteneho klobúka bola vrcholom klobučníckeho remesla. Veľkosť, tvar, forma, zdobenie a doplnky klobúkov boli silnými indikátormi zamestnania aj spoločenského postavenia. V kontexte histórie tradičného klobučníctva mal najväčšiu cenu klobúk z bobrej srsti, známy ako kastorový klobúk. Kým mešťania žiadali najnovšie tvary, ľudia z vidieka si potrpeli na regionálnych tradíciách.

Prvé zmienky o klobučníctve pochádzajú z 15. storočia, najstarší cech v Uhorsku bol založený v roku 1501 v Levoči. V priebehu 16. storočia u nás vzniklo 9 cechov a počas celej éry ich fungovalo viac ako 40. Najväčším magnetom bola Bratislava, keď sa medzi rokmi 1599 – 1636 do monarchie vyviezlo neuveriteľných 375 000 (!) klobúkov. Za úspechom bol aj obchod s armádou. V druhej polovici 16. storočia sa už domáce klobučníctvo delilo na uhorské (slovenské) a nemecké. Remeslo radikálne zasiahlo nástup priemyselnej výroby. Kým v roku 1890 fungovalo v slovenských župách 459 dielní, do roku 1910 ich počet klesol na 274. Továrenské klobúky lákali niž-

šou cenou a jemnejším vzhľadom. Tradičné klobučníctvo sa časom transformovalo na ľudové remeslo a v druhej polovici 20. storočia sa toto dedičstvo podarilo zachovať prostredníctvom Ústredia ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV).

Klobučnícke remeslo v Banskej Bystrici

Počiatky klobučníctva v meste siahajú do konca 14. storočia, kedy mestské účtovné knihy evidujú v rokoch 1386 – 1399 štyroch priekopníkov tohto remesla. Klobučníci získali artikuly 11. marca 1588 a na rozdiel od iných odvetví boli spísané v slovenčine. Banskobystrický cech klobučníkov bol od svojho vzniku špecifický a odlišoval sa od ostatných centier v monarchii. Bolo to najmä orientáciou na nemeckú módu s dôrazom na eleganciu a jemnejšie spracovanie plsti a geografickou polohou s ideálnymi podmienkami surovínovej základne.

Na prelome 17. a 18. storočia prežívalo banskobystričské klobučníctvo obrovský rozmach a bolo najsilnejším odvetvím v meste. V roku 1685 tu pôsobilo 27 majstrov, v roku 1750 ich počet dosiahol historické maximum 55 dielní s vysokou produktivitou, kedy v polovici 18. storočia vyrábali 450 klobúkov týždenne a v roku 1744 dosiahla ročná produkcia až 18 000 kusov s odbytom najmä na trhoch v Rimavskej Sobote. Odtiaľ sa bystrické klobúky vyvážali do Viedne, Pešti, Debrecína, Kečkemetu, Segedínu aj Sedmohradska. V 19. storočí remeslo najmä nástupom továrenskej výroby upadlo, počet majstrov klesol z 28 (rok 1828) na 8 (rok 1858). K známym klobučníkom patrili: Vavrínek Tichý, Ján Mraz, Michal Kamin, Juraj Hutter (16. storočie); Andrej Schleimer, Ján Szeletzky, Jozef Gornary, Martin Manek, Mikuláš Palko (17. storočie); Ján Groszmann, Ján Schmidt, Ján Koza, Adam Stephanides, Andrej Lojko, Michal Likavetz, Jozef Tomany, Anton Kleinhans, Ján Golian, Daniel Hudoba, Daniel Frindt (18. storočie) a v 19. storočí Andrej Paulis, Ján, Samuel, Karol a Daniel Klobušický, Peter Paluch, Ján a Pavol Hudoba, v 20. storočí Ján Revalla.

Kellnerovci: Od klobučníckeho remesla k tradícii farbiarstva

Popri významných klobučníckych rodinách, akými boli Klobušickí či Hudobovci, sa v Banskej Bystrici presadila rodina Kellnerovcov, ktorá sa natrvalo usadila v meste začiatkom 18. storočia. Základy rodinnej tradície položili bratia – dvojčičky Martin a Andrej (1671 – 1727, 1749), ktorí prišli zo Žiliny. Klobučníctvo mali v krvi, ich starý otec Eliáš z Bardejova a otec Daniel zo Žiliny boli známymi klobučníckymi majstrami. Bratia získali 12. mája 1705 banskobystričské mešťanstvo a v roku

1706 kúpili dom pred Dolnou bránou. Klobučníckemu umeniu sa venovalo v rodine až 17 členov. V manželstve Martina Kellnera a Judity Harasicovej sa narodil syn Andrej Kellner ml. (1700 – 1747), ktorý úspešne pokračoval v otcovom remesle. Po absolvovaní vandrovky sa vrátil do rodného mesta, kde sa stal cechovým majstrom i mešťanom (1721). Bol dvakrát ženatý, najprv s Máriou Dianovskou, potom s Katarínou Melkovou. V júni 1747 po dlhšej chorobe predčasne zomrel a zanechal po sebe rozsiahly majetok v hodnote 4 192 zlatých. Andrej ml. bol aj prvým literárne činným členom rodu; preslávil sa ako kronikár, rodinnú kroniku písal slovakizovanou češtinou. Po jeho smrti viedla dielňu do roku 1767 vdova Katarína.

Všetci traja Andrejovi synovia Daniel, Ján a Michal zostali verní rodinnému remeslu. Najstarší Daniel (1723 – 1787) po vandrovke v Kežmarku získal v roku 1745 mešťanstvo. Pôsobil ako bystrický aj radvanský majster, no zomrel zadlžený. Jeho jediný syn Andrej (1752 – 1822) si otvoril dielňu najprv v Radvani, neskôr v meste, pričom sa vypracoval až na člena vonkajšej 24-člennej mestskej rady. Z Andrejových synov pokračoval v remesle Štefan (1801 – 1865), presbyter miestneho evanjelického zboru. Mladší Samuel sa vyučil za remenára, no jeho syn Viliam (1838 – 1869) sa vrátil ku klobučníctvu.

Druhorodený Ján (1729 – 1800) absolvoval vandrovku v Pezinku, v roku 1750 ho prijali za mešťana a cechového majstra. Podobne ako jeho synovec bol aj on členom vonkajšej mestskej rady. V jeho stopách kráčal najstarší syn Pavol (1753 – 1803), ktorý najprv pracoval ako tovariš v otcovej dielni a v roku 1776 sa stal majstrom aj mešťanom. Pokračoval aj v písaní rodinnej kroniky a zaznamenával udalosti z dejín Banskej Bystrice. V remesle pokračovali aj všetci traja Pavlovi synovia: Benjamín (1795 – 1863), Adam Michal (1797 – 1880) a Samuel (1789 – 1855), ktorý bol od roku 1813 mešťanom, pôsobil v obecnom výbore, v roku 1849 ho zvolili za člena mestskej rady a v roku 1848 spoluzakladal a financoval miestny čitateľský spolok. Zároveň pokračoval vo vedení rodovej i mestskej kroniky. V klobučníctve pokračovali jeho synovia Peter Pavol (1823 – 1874) a Daniel (1825 – 1882).

V poradí tretí syn Andreja ml. Michal (1730 – 1770) sa vyučil za klobučníka a mešťanstvo získal 24. novembra 1750. Po predčasnej smrti však jeho potomkovia rodinnú tradíciu porušili. Preorientovali sa na farbiarstvo, zakladateľom farbiarskej vetvy Kellnerovcov sa stal Michalov syn Daniel Kellner (1758 – 1824).

Filip Glocko, Stredoslovenské múzeum

Európsky týždeň športu prinesie výzvy pre deti aj dospelých

Banská Bystrica sa aj tento rok zapojí do Európskeho týždňa športu, ktorý sa každoročne koná od 23. do 30. septembra. Iniciatíva Európskej komisie je zameraná na podporu športu, pohybovej aktivity a zdravého životného štýlu. V meste pod Urpínom prinesie viacero športových podujatí pre deti aj dospelých.

Cieľom Európskeho týždňa športu je motivovať ľudí k pohybu bez ohľadu na ich vek či úroveň telesnej zdatnosti a ukázať, že šport nemusí byť iba o dosahovaní výsledkov. Aj v Banskej Bystrici bude počas posledného septembrového týždňa pripravených viacero aktivít podporujúcich pravidelný pohyb, zdravé súťaženie, tímovú spoluprácu a fair-play. Súčasťou programu budú aj športové aktivity pre deti materských a základných škôl.

Medzi klasické disciplíny patrí plavecká súťaž

Foto: MŠÚ BB

Žiaci si zmerajú sily v bazéne

Medzi tradičné podujatia patrí plavecká súťaž pre žiakov banskobystrických základných škôl. Zapojení budú žiaci prvého aj druhého stupňa. Mladší školáci absolvujú 25 metrov voľným spôsobom, starší si zmerajú sily na päťdesiatmetrovej trati. Okrem najúspešnejších jednotlivcov budú hodnotené aj zák-

ladné školy. Podujatie tak spojí individuálne športové výkony so spoločnou reprezentáciou školy a zároveň podporí rozvoj plaveckých zručností detí.

Priestor dostane aj florbal. Mladí florbalisti z banskobystrických základných škôl si skrížia florbalové hokejky v kategóriách U9 a U11. Dôraz opäť nebude kladený na výsledky a konečné poradie družstiev. Cieľom priateľských stretnutí bude predovšetkým zapojiť čo najviac detí, rozvíjať ich športové zručnosti a tímovú spoluprácu. Každý účastník si odnesie účastnícku medailu.

Učiteľky čaká raketlon

Športovať nebudú iba deti. Súčasťou Európskeho týždňa športu bude aj Pedagogický raketlon pre učiteľky z materských škôl. Svoje športové schopnosti si preveria v dvoch raketových športoch, bedminton a stolnom tenise.

BEHaj s rytmom spojí beh s hudbou

Novinkou tohtoročného programu bude podujatie BEHaj s rytmom, ktoré v nedeľu 27. septembra prepojí šport s hudbou a zábavou. Účastníkov čaká netradičný beh ulicami Banskej Bystrice so štartom a cieľom pred Výkladom na Národnej ulici. Nepôjde pritom

Foto: MŠÚ BB

Európsky týždeň športu

o klasické bežecké preteky. Tempo nebude určovať časomiera, ale DJ hrajúci priamo zo sprievodného vozidla. Cieľom nebude dosiahnuť najlepší čas či poraziť súperov, ale spoločne si užiť pohyb, hudbu a atmosféru v uliciach mesta. Tohto podujatia sa môže zúčastniť každý, bez ohľadu na vek a kondíciu. Stačí sa len prísť postaviť na štart.

Európsky týždeň športu nadväzuje aj na dlhodobé aktivity mesta v oblasti podpory športovania detí a mládeže. Prostredníctvom jednotlivých podujatí chce mesto motivovať mladých ľudí nielen k jednorazovej účasti, ale najmä k pravidelnému pohybu a zapájaniu sa do školských športových krúžkov, centier voľného času či športových klubov pôsobiacich v meste. Kompletný program Európskeho týždňa športu bude zverejnený na webovej stránke mesta a sociálnych sieťach.

Oddelenie športu MsÚ

Horehronské hry opäť privítajú stovky mladých atlétov

Atletický štadión SNP na Štiavničkách bude 7. októbra patriť mladým športovým talentom. Uskutoční sa tu už 64. ročník Horehronských hier v atletike žiakov a žiačok základných a stredných škôl. Na jednom z tradičných atletických podujatí svojho druhu na Slovensku sa očakáva účasť približne 600 športovcov.

Horehronské hry majú v Banskej Bystrici dlhú tradíciu a každoročne ponúkajú mladým atlétom možnosť porovnať si svoje schopnosti s rovesníkmi z regiónu. Súťaž je určená žiakom druhého stupňa základných škôl a stredoškólakom, ktorí si zmerajú sily v 13 atletických disciplínach.

Na štart sa postavia mladí športovci s ambíciou zabojsť o medaily, ale aj tí, pre ktorých môže byť účasť na veľkom atletickom podujatí dôležitou skúsenosťou a motiváciou do ďalšieho športovania. Propozície minuloročného ročníka počítali s účasťou škôl z okresov celého Banskobystrického samosprávneho kraja a súťažili v disciplínach od šprintov a behov

cez skok do diaľky a do výšky až po vrh guľou či chôdzu.

Podujatie organizuje Banskobystrický samosprávny kraj v spolupráci s mestom Banská Bystrica, Vojenským športovým centrom DUKLA, Strednou športovou školou, CVČ –

Horehronské hry

Foto: MŠÚ BB

JUNIOR, Olympijským klubom Banská Bystrica a AK ŠK UMB.

Horehronské hry nie sú len o medailách a výsledkoch. Ich význam spočíva aj vo vytváraní priestoru pre mladých ľudí, ktorí si môžu vyskúšať atmosféru veľkej atletickej súťaže a urobiť ďalší krok vo svojom športovom rozvoji. Práve z podobných školských podujatí môžu vyrásť budúci úspešní atléti a reprezentanti.

Všetkých fanúšikov atletiky, športu a mladých talentov pozývame 7. októbra na Štiavničky. Vstup na štadión bude voľný.

Oddelenie športu MsÚ

Svetový unikát v Banskej Bystrici má už 200 rokov

V Banskej Bystrici sa nachádza technické dielo svetového formátu. Železná reťazová strecha, postavená pred 200 rokmi podľa vtedy úplne nového konštrukčného systému, je podľa doterajších poznatkov jedinou zachovanou svojho druhu na svete. Jej výrociu a významu bude 24. septembra 2026 venovaná odborná konferencia v priestoroch Radnice na Námestí SNP.

Konferenciu Visuté konštrukcie striech pripravuje Slovenská komora stavebných inžinierov pri príležitosti 200. výročia vzniku a realizácie železnej reťazovej strechy v Banskej Bystrici. Jej cieľom je pripomenúť nielen samotné výročie, ale aj význam tohto inžinierskeho diela pre ďalší vývoj visutých strešných konštrukcií.

Prvá svojho druhu

Reťazová strecha bola postavená podľa patentu, ktorý v roku 1826 získal inžinier Friedrich Schnirch na nový, dovtedy nepoužívaný systém nosnej konštrukcie strechy. Banskobystrická realizácia bola prvou svojho druhu na svete a podľa doteraz známych údajov je zároveň jedinou, ktorá sa zachovala dodnes. Nezvyčajný bol už samotný materiál. V čase, keď sa strešné konštrukcie stavali prevažne z dreva, bola navrhnutá ako celokovová. Jedným z dôvodov boli časté požiare domov a najmä drevených krovov a striech.

„Tým, že bola prvá, overila teoretický koncept nového nosného systému striech. Jej prínos je najmä v oblasti bezpodporného prekrytia priestorov veľkých rozponov. Dnes sa konštrukciami analogického

typu pokrývajú napríklad športové haly či výstavné priestory. Aj svojou 200-ročnou existenciou potvrdzuje funkčnosť a udržateľnosť tohto systému,“ približuje autorizovaný inžinier Pavol Hubinský z prípravného výboru konferencie.

Pribudne pamätná tabuľa

Práve vývoj visutých konštrukcií bude hlavnou témou septembrovej konferencie. Odborníci z viacerých kútov Slovenska sa budú venovať histórii a statickej analýze banskobystrickej strechy, ale aj významným súčasným visutým konštrukciami na Slovensku a vo svete. Súčasťou programu budú napríklad prednášky o rekonštrukcii a modernizácii Športovej haly na Pasienkoch v Bratislave či návrhu novej visutej strechy Zimného štadióna v Prešove. Konferencia je určená najmä členom Slovenskej komory stavebných inžinierov a odbornej komunite sprievodná výstava v priestoroch Radnica však bude prístupná širokej verejnosti.

Súčasťou podujatia bude aj osadenie pamätnej tabule, ktorou Slovenská komora stavebných inžinierov označuje mimoriadne stavebné diela s významným prínosom pre rozvoj stavebných technológií a proce-

sov. Obsah a kompozíciu tabule pripravil prípravný výbor konferencie. Umiestnená bude na uličnej fasáde domu, na ktorom sa unikátna visutá strecha nachádza.

B. Károlyová

Jedinečnú strechu nájdeme na Námestí Š. Moysesa

Mesto je partnerom BEZBAR festu – jedinečného podujatia svojho druhu na Slovensku

Banská Bystrica sa stáva partnerom prvého ročníka BEZBAR festu, festivalu, ktorý ako prvý na Slovensku vzniká priamo pre ľudí so zdravotným znevýhodnením, ich rodiny a priateľov. Podujatie sa uskutoční vo štvrtok 24. septembra 2026 v klube Ministry of Fun v Banskej Bystrici. Jeho cieľom je búrať nielen fyzické, ale aj mentálne bariéry.

Po úspešných ročníkoch podujatia Bystrica bez bariér, ktoré spája ľudí so zdravotným znevýhodnením s ľuďmi bez zdravotného znevýhodnenia a ponúka im spoločný zážitok z charitatívneho behu Wings for Life, sa mesto stáva partnerom nového projektu – BEZBAR festu. Za myšlienkou BEZBAR festu stojí Tomáš Dittrich, ktorý je po úraze miechy šiesty rok na vozíku a osobne pozná bariéry, s ktorými sa bežné podujatia na Slovensku dodnes stretávajú.

„Aj pred úrazom som chodil na rôzne festivaly a niekoľko som ich absolvoval aj na vozíku. Je výborné, že organizátori dnes myslia na ľudí so zdravotným znevýhodnením čoraz viac. Niektoré veci však človek pochopí až z vlastnej skúsenosti. Za jeden z najväčších problémov považujem povich,

na ktorom sa festivaly konajú. Väčšinou ide o trávu alebo pole plné nerovností, prachu a odpadkov. A keď zaprší a všetko sa zmení na blato, je to ešte náročnejšie. Pohyb medzi ľuďmi na vozíku alebo s barlamami tiež nie je jednoduchý. Ľudia vás často nevšímajú a neraz do vás nechtiac strčia. Bezbariérové bývajú aj toalety, no cesta k nim už často bezbariérová nie je. Verím, že organizátori sa snažia urobiť všetko správne, no v praxi je stále čo zlepšovať. Aj preto vznikla myšlienka vytvoriť podujatie, ktoré bude skutočne prispôbené ľuďom so zdravotným znevýhodnením, bezbariérové nielen fyzicky, ale aj mentálne,“ objasňuje Tomáš Dittrich, organizátor podujatia. Práve preto sa podujatie uskutoční v Ministry of Fun v Banskej Bystrici, kde všetci dokážu bez problémov za-

parkovať a vojsť dnu v suchu bez nerovného terénu. Celý priestor bude prispôbený tak, aby sa tam vedel dostať aj človek so zdravotným znevýhodnením. „Hlavnou myšlienkou je prísť a zabaviť sa s ľuďmi, ktorí s nami bežne fungujú, poznajú naše potreby, vedia, ako sa okolo nás pohybovať a na čo si dávať pozor. Aj keď sa to možno nezdá, je to veľmi dôležitý aspekt toho, aby sa všetci dokázali úplne uvoľniť a skutočne sa zabaviť bez bariér,“ dopĺňa Tomáš Dittrich.

Podujatie sa uskutoční vo štvrtok 24. septembra. Vstup je od 17:30 hod. a program sa začne o 18:20. Vstup pre ľudí so zdravotným znevýhodnením (ŤZP) je bezplatný, vstupné pre sprievod je 15 eur. Na pódiu vystúpi Lukáš Adamec, kapela Malalata a DJ EKG.

Z. Marhefková

AKADÉMIA EURÓPSKEHO SENIORA 2026

25.

06. 10. / 14:00 h

Otvorenie AES

→ hudobné vystúpenie Honzu Nedvěda a jeho hostí
Robotnícky dom, Robotnícka 3

07. 10. / 9:00 h

Už 100 rokov otvárame naše brány

→ tréning pamäti zameraný na dejiny knižnice spojený s kreatívnym workshopom – tvorba záložky
Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici, Lazovná 9

08. 10. / 9:00 h

Olympiáda seniorov

→ športové súťaže, pohyb a priateľská atmosféra v rôznych disciplínach pre všetkých účastníkov
ZŠ s MŠ Radvanská 1

13. 10. / 10:00 h

Mýty a fakty o lese a lesníctve

→ zaujímavá prehliadka historickej budovy spojená s diskusiou o modernom hospodárení v lesoch
LESY SR, štátny podnik, Nám. SNP 8

14. 10. / 18:00 h

Kurz kvasenej zeleniny

→ kompletné umenie fermentácie v jednom kurze, bleskové, krátkodobé aj dlhodobé kvasenie, a to ako vo vlastnej šťave, tak v rôznych typoch nálevov
Robotnícky dom, Robotnícka 3

19. 10. / 10:00 h

Banská Bystrica v premenách času

→ zábavný vedomostný kvíz doplnený o jedinečnú prehliadku depozitára múzea
Múzeum SNP, Kapitulská 23

21. 10. / 17:00 h

Tai Chi

→ ukážková hodina tradičného čínskeho zdravotného cvičenia, ktoré podporuje zdravie a vitalitu
Telocvičňa Fakulty zdravotníctva SZU, Sládkovičova 21

22. 10. / 15:00 h

Základy digitálnej bezpečnosti

– Ako sa vyhnúť digitálnym podvodom

→ bezpečne s mobilom a na internete
Verejná knižnica M. Kováča, Jilemnického 48

25. 10. / 17:00 h

Čaj o piatej

→ spoločenské stretnutie pri hudbe, rozhovoroch a dobrej nálade
Robotnícky dom, Robotnícka 3

27. 10. / 10:00 h

Sila ukrytá v rastlinách

→ prehliadka výstavy spojená s praktickým workshopom výroby vlastných liečivých olejov
Tihányiovský kaštieľ, Radvanská 27

28. 10. / 14:00 h

Ukončenie AES

→ umelecký hudobno-tanečný program študentov a pedagógov Konzervatória J. L. Bellu Keď ožívajú múzy
Koncertná sála Konzervatória J. L. Bellu, Skuteckého 23

Mesiac plný inšpirácie, pohybu a nezabudnuteľných stretnutí.

Sprievodné podujatia

15. 10. / 17:00 h

ARS POETICA NEOSOLIENSIS

→ literárno-umelecký večer plný poézie, slova a príjemnej atmosféry
Cikkerova sieň Radnice, Námestie SNP 1

20. 10. / 17:30 h

JESENNÝ SLOVOMFEST

→ jesenné stretnutie milovníkov literatúry a umeleckého prednesu
Robotnícky dom, Robotnícka 3

